

"DOŚWIADCZENIE I PRZYSZŁOŚĆ"

.....

Szanowny Panie,

I. Od chwili doręczenia Panu ankiety dotyczącej stanu państwa i społeczeństwa upłynęło kilka miesięcy. Z tej perspektywy można stwierdzić, że opracowany na jej podstawie "Raport o Stanie Rzeczypospolitej i o drogach wiodących do Jej naprawy" spotkał się z zainteresowaniem znacznie wykraczającym poza grono uczestników naszego Konwersatorium. Był on - i nadal jest - bez naszego udziału przepisywany, powielany i upowszechniany przez różne instytucje, środowiska i osoby prywatne. Rezonans jaki uzyskała treść Raportu świadczy też i o stanie nastrojów społecznych.

Jak się wydaje, Raport zainicjował dyskusję o podstawowych sprawach Pałaki i Polaków. Nie spotkaliśmy się wprawdzie z żadną poważną reakcją osobistości oficjalnych, którym - jak informowaliśmy w liście towarzyszącym Reportowi - opracowanie zostało doręczone. Jak się wydaje, Raport wzbudził jednak duże zainteresowanie również w kręgach osób uczestniczących w aparacie władzy.

Otrzymaaliśmy wiele bardzo interesujących pisemnych wypowiedzi na temat Raportu i problemów w nim omówionych. Usystematyzowany wyciąg z tych wypowiedzi zamierzamy udostępnić wszystkim uczestnikom naszego Konwersatorium. Warto podkreślić, że autorami ich są również osoby ze środowisk twórczych spoza kręgu uczestników Konwersatorium DIP.

Z wypowiedzi tych, a także z informacji o wnioskach, do jakich doszli uczestnicy rozmaitych dyskusji nad Raportem, wolno sądzić, że jego treść i ton zostały w dużej mierze zaakceptowane, lub przynajmniej uznane za istotną podstawę do dalszych dyskusji, choć naturalnie były także głosy krytyczne - i to nierezus z przeciwnych pozycji. Na podstawie wszystkich ocen Raportu, jakie otrzymaliśmy, można jednak powiedzieć, że niemal wszyscy jego Czytelnicy - niezależnie od dzielących ich różnic światopoglądowych - zgadzają się z przed-

2

stawioną tam diagnozą sytuacji i uważają Raport za możliwy do zaakceptowania punkt wyjścia dla myślenia o sprawach naszego społeczeństwa i państwa.

II. W trakcie wszystkich niemal rozmów z uczestnikami naszego Konwersatorium /niestety okres wakacyjny i początek roku akademickiego utrudniły dotarcie do wielu osób/ był poruszany problem trybu i tematyki dalszych prac, jakie winny być podjęte przez DiP.

Zgłoszone szereg propozycji zarówno jeśli chodzi o prace do zrealizowania przez uczestników DiP, jak i takie, w których przeprowadzeniu Konwersatorium mogło by odegrać rolę inspirującą. Chodzi mianowicie o:

- utworzenie spośród uczestników Konwersatorium zespołów, które opracowały by w sposób pogłębiony niektóre zagadnienia poruszone w Raporcie, szczególnie ważne w chwili obecnej;
- zainspirowanie prac wybitnych specjalistów różnych orientacji i dyscyplin naukowych nad wstępnym zarysem najnowszej historii Polski;
- przygotowanie ankiety dotyczącej celów naszego społeczeństwa w najbliższych dziesięcioleciach. Chodzi o cele i wartości niezbędne dla przyszłości narodu, a zarazem możliwe do osiągnięcia przy naszym potencjale gospodarczym oraz istniejących realiach politycznych;
- opracowanie studium porównawczego, które udzieliło by odpowiedzi na pytanie, jakie miejsce zajmuje Polska w świecie współczesnym. W studium tym chodziło by o wszystkie główne wymiary wartościowania: stopień rozwoju gospodarczego, stan oświaty, materialne warunki egzystencji, poziom i upowszechnienie kultury, udział w życiu publicznym itp.;
- zainspirowanie jak gdyby równoległej do Raportu próby opisu społeczeństwa przez zespół kilkudziesięciu wybitnych reporterów;
- przeprowadzenie i opracowanie ankiety dotyczącej najpilniejszych poczynań politycznych. Chodziło by o przedsięwzięcie, które biorąc pod uwagę diagnozę postawioną w Raporcie i wynikające z niej wnioski stanowiło by w pewnym sensie kontynuację tej jego części, która przedstawia propozycje zmian i reform. W wyniku tej ankiety powstał by katalog lub scenariusz niezbędnych posunięć, które mogli by zmienić klimat polityczny w kraju i umożliwić mu wydobyć się z obecnego kryzysu.

Uważamy, że prowadząc prace przygotowawcze dla realizacji wszystkich tych projektów, możemy od razu przystąpić do wykonania dwóch ostatnich. Wydaje nam się, że wszystkie te propozycje odpowiadają charakterowi Konwersatorium i jego podstawowemu celowi, jakim jest poważna i odpowiedzialna dyskusja nad zasadniczymi problemami kraju, a także przygotowanie odpowiednich opracowań w gronie ludzi o różnych światopoglądach, którzy reprezentują różne dziedziny nauki i kultury. Jednocześnie można je zrealizować w trybie korespondencyjnym, do jakiego jesteśmy od roku zmuszeni się ograniczyć.

Przesyłamy Panu dołączony do niniejszego listu odrębny tekst dotyczący ankiety.

III. Paradoksalna sytuacja DiP polegająca na tym, że choć Konwersatorium istnieje i fakt ten nie jest przez nikogo kwestionowany, to jednak nie może ono działać w sposób zamierzony, to znaczy poprzez organizowanie dyskusji w pełnym składzie, powoduje trudności natury techniczno-organizacyjnej a także i merytorycznej. Pragnęlibyśmy przedstawić je uczestnikom prosząc o sugestie w tych związkach sprawach, w których Zespół Usługowy nie czuje się upoważniony do podejmowania decyzji. Oto kilka takich spraw:

a/ Powstanie w ub. roku Konwersatorium DiP wzbudziło w środowisku naukowym i kulturalnym szerokie zainteresowanie. Już po pierwszym zebraniu zgłosiło się kilkadziesiąt osób deklarując ochotę uczestniczenia w pracach Konwersatorium. Przypominamy, że zgodnie z ustaloną na pierwszym zebraniu procedurą przyjmowanie nowych uczestników zastrzeżone jest wyłącznie do kompetencji zebrania ogólnego. Rodzi się więc pytanie: jak odnieść się do nowych kandydatów, których jest obecnie bardzo wielu. Prosimy o Pańską opinię w tej sprawie.

b/ Wielu uczestników Konwersatorium podkreśla potrzebę wzmocnienia spotkań. Jak wiadomo, a przyczyn od nas niezależnych prace Konwersatorium toczą się drogą korespondencyjną. Wielu uczestników proponuje jednak spotkania choćby w mniejszych grupach, w składzie częściowym. I w tej sprawie również prosimy o Pańską opinię.

c/ Zdaniem wielu naszych rozmówców, a także i naszym, obecna ankieta winna być skierowana do znacznie większego grona ludzi kompetentnych, również spoza dotychczasowego grona uczestników Konwersatorium. Nie mogąc zasięgnąć w tej sprawie opinii zebrania plenarnego DiP postanowiliśmy podjąć stosowne działania na własną rękę. 4

4
Mamy nadzieję, że uzna Pan nasze postępowanie za uzasadnione. Również w tej sprawie prosimy o uwagi.

d/ Przy realizacji proponowanych wyżej zamiarów konieczna będzie pomoc uczestników Konwersatorium. Prosimy chętnych o nawiązanie z nami kontaktu.

Przedstawiając Panu te sprawy pragniemy jak najprędzej zapoznać się z pańskimi opiniami, uwagami, propozycjami, czy sugestiami. Będziemy wdzięczni za skontaktowanie się telefonicznie, lub listownie w którymkolwiek z członków Zespołu Usługowego.

Załączamy wyrazy szacunku

Zespół Usługowy Konwersatorium

"DOŚWIADCZENIE I PRZYSZŁOŚĆ"